

K. O. Bjørlykke

1860—1946

Minnetale i Norsk geologisk forening på møte 11. februar 1960.

Av Gunnar Holmsen.

Idag er det 100 år siden professor ved Norges Landbrukshøgskole, dr. philos. Knut Olai Bjørlykke ble født i Sande, Sunnmøre.

Han ble med i den generasjon av banebrytende geologer, i hvis spor den unge geologiske forskning i vårt land lenge skulle følge. Disse geologers virke omfattet alle geologiens bransjer, og hele landet utgjorde deres arbeidsområde. Bjørlykke var kanskje den av dem, hvis navn var mest kjent utover landet. Så vel hans mange reiser som hans mangeårige undervisning på Landbrukshøgskolen førte det med seg. Han fikk elever fra landsende til annen, et rikt utvalg av medarbeidere, som han satte til å beskrive geologiske detaljer på hjemstedet. Mange av disse er trykt i en serie jordbunnsbeskrivelser utgitt

av Det kgl. Selskab f. Norges Vel. Hvorsomhelst en geolog har arbeide fore i vårt utstrakte land vil han den dag i dag kunne møte en av dem, som har fått sin naturvitenskapelige interesse vakt under Bjørlykkes veiledning.

De fleste av Bjørlykkes generasjon var uoppslitelig ærlige i sin innsats så vel for sitt samfunn som for sin vitenskap. De måtte, mere enn nå er tilfellet, på egen hånd finne frem i sitt fag. Ved universitetet var det den gang mindre av spesialkurser enn det nå er. I naturfagene var det imidlertid ekskursjoner hvorunder studentene fikk sikre, om enn ikke så omfattende kunnskaper. Kanskje var det dette, som førte til at diskusjonsinnleggene mellom geologer den gang var mere tilspisset enn de senere ble. I motsetning til flere av hans kolleger tillot Bjørlykke seg i allfall i sine skriftlige innlegg, som er oppbevart, aldrig en frihet utenfor det akademisk sømmelige, og hans sprog er klart og velpleiet, så en aldri er i tvil om hans mening. Hans tørrvittige ironi like overfor svada fra elevenes side kunne svi, herom vet mange av hans gamle elever noe å berette. Men bak hans tilknappete maske banket et varmt hjerte for elevenes ve og vel.

Bjørlykkes produktive forfattervirksomhet strakte seg over mere enn et halvt sekel. Utenom det rent vitenskapelige forfatterskap la han megen vekt på å spre kunnskap om sitt fag i populær form gjennom artikler i tidsskrifter og dagspressen.

K. O. Bjørlykke begynte som så mange andre landsgutter sin boklige løpebane på lærerskole. 18 år gammel gikk han ut fra Asker lærerseminar, og ernærte seg som lærer i hjembygden et par år. Så reiste han til Kristiania, hvor han tok realartium i 1882, studerte, og ble cand. real. 1889 med gruppene matematikk-astronomi, og naturfaggruppen. Som student tok han del i professor Kjerulfs tennende undervisning i geologi og mineralogi og fikk sin interesse for disse fag næret under Kjerulfs kateter. I sine skrifter kommer han flere ganger tilbake til dette. Som kandidat var han en tid lærer ved forskjellige skoler i Kristiania.

Hans geologiske debut fant sted 1891 da han ved nyfunn av forsteninger i Gausdal kunne fastslå et sikkert utgangspunkt for den geologiske aldersfølge av bergartene her. En avhandling om betydningen av dette funn lot han trykke i det første skrift av Norges

geologiske undersøkelses publikasjoner, Årbok, utgitt av daværende bestyrer dr. Reusch. Den ble fulgt av 2 andre avhandlinger om fjellbygningen i Gausdal-området. I Norges geologiske undersøkelses skrifter så vel som i Norsk Geologisk Tidsskrift finner vi de fleste av hans geologiske arbeider trykt ettersom de ble skrevet. Et par mindre meddelelser fra de samme år, Om plante- og dyrefossiler i leir, og Om den eiendommelige jordart «kvabb» er trykt henholdsvis i «Naturen», hvortil han sendte mange populære meddelelser og i Tidsskrift for landbruk, hvori vi finner så mange av hans avhandlinger innenfor jordbunns læren.

I begynnelsen av 90-årene reiste han også med offentlig stipendium til Heidelberg og München for sin utdannelses skyld. I 1895 ble han hjelpegeolog ved Norges geologiske undersøkelse, ett år (1897—1898) endog konstituert bestyrer. Fra 1898 ansattes han som lærer ved Ås høiere landbruksskole, som senere ble til Norges Landbrukshøgskole.

Så lenge han bodde i Kristiania gjorde han omfattende iakttagelser over byens berg- og leirgrunn, og tok sikte på å besvare en prisoppgave fremsatt for perioden 1893—1894 av Universitetets matematisk-naturvitenskapelige fakultet av følgende ordlyd:

«Der forlanges med benyttelse av forhåndenværende topografisk underlag et geologisk kart over Kristiania bys territorium i målestokk mindst 1 : 12 000. Aflæg på et eksemplar af kartet de steder, hvor vedkommende bergart, formation og etage er iagttaget, og vis på et andet eksemplar den sandsynlige utbredelse af vedkommende bergart, formation og etage under den bebyggede eller dyrkede del af byens territorium.»

Som bedømmelseskomite for denne meget krevende oppgave ble oppnevnt professorene A. Helland, J. H. L. Vogt og W. C. Brøgger. Som følge av komiteens uttalelse besluttet kollegiet, at forfatteren med Motto «Die Kristiania-Gegend giebt den Schlüssel zu der Geologie von Norwegen», Knut Olai Bjørlykke, skulle tilkjennes prisen, som bestod i kronprins Gustaf Adolfs gullmedalje.

Bjørlykkes manuskriptkart ble smukt trykt i mange farver og utgitt 1898 ledsaget av en rikelig illustrert, forklarende tekst på 86 sider. Det er et mønster for alle tider på nøyaktig geologisk kartlegging, og det har hatt den største betydning for kjennskapet til byens byggegrunn helt til dags datum. Dets kapasitet er imidlertid større enn første blick på kartet viser, og W. C. Brøgger mente, at

byreguleringen ikke fullt ut hadde forstått å nyttiggjøre seg det. Tungbebyggelse, som krever god byggegrunn skulle fortrinsvis være lagt på bergunderlag, sa han, mens plasser, parker og lette hus kunne plaseres over de leirfylte dyprenner.

Som allerede nevnt kom Bjørlykke til Ås i 1898. Året i forveien hadde Stortinget vedtatt, at skolen skulle utvides og omordnes. Dette medførte for Bjørlykkes vedkommende planleggelse og tilsyn med nybygging av et geologisk institutt med samlinger, laboratorier og bibliotek, og under hans ledelse vokste dette opp til en betydelig institusjon, som foruten undervisningsmaterieell består av bergart- og mineralsamlinger, fossiler samt en stor samling jordprøver og jordprofiler, ordnet fylkesvis, fra det hele land. Dette velordnete institutt har vakt beundring fra alle hold. Å få istand dette sammen med en omfattende undervisning i mineralogi, geologi, zoologi og senere jordbunnslære vitner om Bjørlykkes store arbeidsevne, og dertil kommer, at han nettopp i denne grunnleggelsens tid på Landbruks-høgskolen foretok overmåte anstrengende vandringer i vårt høyfjell, hvorunder han samlet materiale til sin banebrytende avhandling, *Det centrale Norges fjeldbygning*, som utkom 1905 og ble hans doktorarbeide. Avhandlingen inneholder iakttagelser over bergbyggingen i en sådan mengde, at den fremdeles er den viktigste oppslagsbok i det emne tittelen angir. Bjørlykke hadde tidligere, 1901, sluttet seg til den for geologer så betydningsfulle overskyvningsteori fremsatt av svensken Törnebohm, men tok en viss avstand fra den i doktoravhandlingen. Merkelig nok synes denne nå så aktuelle teori ikke å ha vært diskutert under doktordisputasen.

I 1905 ble Bjørlykke overlærer ved Ås høyere landbruksskole, og ved overgangen av denne til Norges Landbrukshøgskole ble han 1915 utnevnt til professor i mineralogi, geologi og jordbunnslære.

Etter at han hadde utgitt sitt store arbeide om bergbyggingen i det centrale Norge konsentrerte han seg om kvartærgeologiske oppgaver. I 1908 skrev han «Jæderens Geologi» og i 1913 kom boken «Norges Kvartærgeologi», som gir en oversikt over hva de forskjellige norske forfattere hadde bidratt til belysning av denne del av geologien. Dertil har boken en sammenfatning av hva man på den tid visste om kvartærtidens dannelser i Norge.

Etter Bjørlykkes initiativ opprettet Det kgl. Selskap f. Norges Vel i 1908 et jordbunnsutvalg, hvis formann Bjørlykke var hele tiden

inntil 1921 da det ble knyttet til Landbrukshøgskolen under navn av «Statens Jordundersøkelse».

Bjørlykkes arbeide med organisasjonen av de vitenskapelige jordundersøkelser er av særlig betydning, idet grunnvollen til jordbunns-lærens innførelse ved Høgskolen derved ble lagt. Han fulgte intenst med i fagets utvikling ute i den store verden, og møtte frem ved alle viktige internasjonale jordbunnskongresser medbringende iakttagelser fra sitt eget land, som vakte stor oppmerksomhet, og tok med tilbake fruktbringende impulser. Således reiste han til Finland og Rusland 1902, til Danmark og Nord-Tyskland 1905, England 1907, Ungarn 1909, Sverige 1910, Tyskland 1914, Danmark og Sønderjylland 1918 og 1921, Tsjekko-Slovakia 1922, Sverige 1923, Italia 1924, USA og Canada 1927, Tyskland og Finland 1929. Han har selv gitt referat av sine studiereiser til de fleste europeiske land og til USA. De er å finne frem til ved hjelp av den medfølgende bibliografi.

«Vitenskapen om jorden har gjort betydelige fremskritt i de siste 20 år», skriver Bjørlykke i 1922. «Jordbunnstudiet må nå oppfattes som en selvstendig gren av naturvitenskapen, jordlære eller pedologi, sidestillet med dyrelæren eller zoologi, plantelæren eller botanikk og stenglæren eller geologi. Vi må utskille og beskrive våre forskjellige jordarttyper således at vi får klart for oss jordartene før vi kan bygge opp en klassifikasjon.» — Det var denne erkjennelse han viet sin største oppmerksomhet under sitt virke som forsker og underviser på Landbrukshøgskolen. Han begynte med å vise, at vi også i vårt land har jordarter, som dannes i et tørt, et arid, klima. Fra Gudbrandsdalens nedbørfattige områder, Sják og Lom, beskrev han en hvit skorpe av svovelsure salter, «saltbitterjorden», som der krystalliserer ut på tørre bakkens gressvoll. Fra Vingelen og Rørostrakten beskrev han kalkskorper, som dannes i sandjord under overflaten i likhet med aurhelle.

Av hensyn til bureisingen var det et meget viktig spørsmål om vi kunne få vite *hvor* vi har de store dyrkningsvidder «alle taler om», sier han spydig, «hvad vet vi egentlig om dem?» Han forsøkte å lage et oversiktskart over de løse jordlag i Norge, men det ble ikke så godt som han ønsket, og han ble ikke tilfreds med det. Vi hadde ikke nok opplysninger om jordlagene i vårt land. Han henstilte derfor til Norges geologiske undersøkelse i 1932 å fremstille et oversiktskart utarbeidet etter geologiske inndelingsprinsipper med det formål å gi en oversikt over den rolle jordartene spiller i vårt lands økonomiske liv. Et

kvartærgeologisk kartverk er påkrevet for at vi kan lære å kjenne og demonstrere vårt lands jordrikdom, «eller kanskje rettere jordfattigdom» sier han. Hans mening er, at det er en ufravikelig betingelse for jordbunnsundersøkelser å ta kartleggingen til hjelp, for selv om et oversiktskart blir noe skjematisert vil det være tilstrekkelig at det gir de store linjer vi ennå mangler. De rent agronomiske spørsmål mente han skulle overlates til «Statens Jordundersøkelse».

Denne pekepinn tok Norges geologiske undersøkelse seg ad notam, og startet et par år senere begyndelsen av et kvartærgeologisk kartverk i målestokk 1 : 250 000, hvorav nå det meste av det østenfjeldske Norge er utgitt.

I diskusjonen om årsakene til husbeskadigelsene langs Holmenkollbanens tunneltracé i Kristiania deltok mannsterkt så vel norske ingeniører som norske vitenskapsmenn, blandt de siste både geologer og fysikere. Diskusjonen pågikk i mange år, mellom 1914 og 1928, for det meste skriftlig, og et kardinalpunkt var om den vannmengde, som fra leiret kunne finne avløp til tunnelen var stor nok til å erstatte markens synkning. Dette var i geoteknikkens barndom da porevanntrykkets betydning for leirets kompressjon ennå var upåaktet her til lands. Bjørlykke skrev mange innlegg og kritiserte sterkt de forskjellige «beviser» som ble fremlagt som fullgyldig forklaring på tunnellens skyld i husenes sprekkedannelse, og det med rette. Meget av det materiale, som ble fremlagt under prosessen var av underordnet betydning, og noe var til dels tvetydig. Om det enn ikke på den tid lykkedes hverken ham eller noen annen av dem, som deltok i diskusjonen å gi en klar formulering av hva i geoteknisk terminologi nå kalles for setningsproblemet, var hans innsats i saken betydningsfull gjennom kritikk han rettet mot manglende undersøkelser og uholdbare antagelser.

Det siste store arbeide Bjørlykke utga heter «Utsyn over Norges Jord og Jordsmon». Det ble trykt i 1940. Som tittelen angir, og som han selv skriver i forordet har han her som avslutning på en lang arbeidsdag samlet og ordnet sine iakttagelser fra hele landet hvad jordbunn, jordarter og jordsmon angår. Boken har som tillegg en verdifull liste omfattende henimot 200 større eller mindre avhandlinger om norsk jordbunns litteratur helt fra år 1924 til 1939.

Bjørlykke utga flere meget anvendte lærebøker. Først skal nevnes en illustrert skoleflora «Norske Planter» med 1ste utgave 1892 og

siste (11te) så sent som i 1958. Siden kom «Liten Skoleflora» i 1929, rikt forsynt med bilder. Meget brukt av geologistuderende er hans «Geologi eller Læren om Jorden», også i mange opplag, det siste i 1946, noe omarbeidet av sønnen dr. Harald Bjørlykke. En annen, mere elementær lærebok «Om stenene og Jordbunnen» har i årene fra 1906 til 1946 blitt trykt i 5 opplag.

Her i Norsk geologisk Forening minnes vi Bjørlykke som en av foreningens stiftere. Foreningens tilblivelseshistorie er omtalt i Norsk Geologisk Tidsskrift B I. Foreningen hadde en forløper i «Den geologiske klub», en sammenslutning av geologisk interesserte herrer i Kristiania som møttes noen ganger i vinterens løp til foredrag og diskusjon. Det første møte ble holdt 2. mars 1893. Klubben hadde intet budsjett, ingen skreven lov, ingen medlemskontingent og heller intet styre, men den måtte ha en sekretær for å ordne med møtene, og til sekretær ble valgt cand. real. K. O. Bjørlykke. — I møtet 18. okt. 1895 fremsatte sekretæren forslag om, således som det var forutsatt ved klubbens dannelse, at den burde organiseres som forening. Dette vant ikke bifall av Brøgger, Reusch, Vogt og flere, som fant ordningen med en klubb tilfredsstillende som det var, og så ble det ikke snakket mere om noen forening før i 1903. Da ble man enig om at en sådan skulle dannes, og en komite til utredning av saken ble oppnevnt. Imidlertid hadde Bjørlykke, som det fremgår av beretningen, i alle disse klubbens år vært en av støttene for å holde liv i den med foredrag og diskusjonsinnlegg. Først på møte 18. febr. 1905 konstituerte seg Norsk Geologisk Forening med lover, medlemskontingent og utsikt til et årlig bidrag fra Nansenfondet på 250 kr. Der skulle holdes minst 4 møter om året.

Møtestedet ble i Den geologiske undersøkelses lokaler. Utstyret var så enkelt, at de fremmøtte måtte selv bære sine stoler fra kontorene til foredragsrummet, der som regel var biblioteket.

Innen sitt fag inntok Bjørlykke en bred plass i samfunnet. Han var formann i den departementale nydyrkningskomite av 1918, medlem av kommisjonen for økonomisk oppmåling av landet 1919—1924, formann i styret for den norske seksjon av det internasjonale jordbunnsselskap 1925—1931, medlem av Nordiske jordbruksforskernes forenings jordbunnsseksjon og deltager i dens møter i Kjøbenhavn 1921, Gøteborg 1923, Oslo 1926 og Helsingfors 1929.

Bjørlykke vokste opp i en tid med brytninger og sterke meningsytringer blant førere av store dimensjoner, i politikk så vel som i kunst og naturvitenskap, og han var preget derav. Hans venn og elev, skolebestyrer Dietrichson, fremhevet ved avsløringen av Bjørlykkes maleri på hans 80-årsdag det særpregete ved ham, først og fremst hans selvstendighet, og karakteriserte ham som et ektefødt barn av en tid med sterke personligheter, av en tid, da menneskene fikk anledning til å ta sin plass i samfunnet som individer.

Bjørlykke var medlem av Det Norske Vitenskapsakademi siden 1902 og av representantskapet i Det kgl. Selskap f. Norges Vel siden 1927. Han døde 26. febr. 1946.

K. O. Bjørlykkes publikasjoner

Av bibliotekar Karin Hjeltmes.

- (NLH — Norges landbrukshøgskoles beretning).
 (MNLH — Meldinger fra Norges landbrukshøgskole).
 (NJF — Nordisk jordbruksforskning).
- 1890 Geometrisk oppgavebog. 100 oppgaver samlet og ordnet til brug for pigeskoler, borgerskoler og middelskoler af ... H. 1—2. Chra.
- 1891 Beyers turist- og kontor-kart over Norge. 1 : 800 000, udarb. ved N. N. Sontum. 2. opl. i 2 bl., corrigeret ved K. O. Bjørlykke. Bergen.
 — Graptolitførende skifere i vestre Gausdal. (NGU [1], 1—10). Også i særtr.
- 1892 Norske planter. En skoleflora med billeder. Chra. XII, 120 s.
 — Praktiske fortegninger. 1ste række. 48 frihåndsfottegninger for begyndere til brug i folkeskoler og middelskoler. Tabel 1—48. Chra.
- 1893 Gausdal. Fjeldbygningen inden rektangelkartet Gausdals omraade. Chra. 36 s. (NGU 13).
 — Den norske nordpolsekspedition ved dr. Fridtjof Nansen. (Det norske geogr. selsk. aarvog, 4, 1892/93, 86—92). Også i særtr.
 — Postglaciale plantefossiler. (Naturen, 17, 51—54). Også i særtr.
 — Skredet i Værdalen. (Det norske geogr. selsk. aarvog, 4, 1892/93, 105—12). Også i særtr.
- 1894 Høifjeldskvartsens nordøstligste udbredelse. (NGU 14, 60—75). Også i særtr.
 — Svar til dr. Törnbohm om kalkstenen ved Baalsæter. (Geol. för. i Stockholm. Förh. 16, 64—66). Også i særtr.
- 1896 Et besøg i Kolbermoors Torvfabrik. (Norsk landm.bl. 15, 372—73).

- 1896 Krabb. [Ϸ : Kvabb.] En egen jordart i det centrale Norge. Iagttagelser gjorte for Norges geologiske undersøgelse. (T. norske landbr. 3, 82—87). Også i særtr.
- 1897 Geologiske billeder fra Kristiania by. Foredrag. (Det norske geogr. selsk. aarboeg, 8, 1896/97, 77—113).
- Geometrisk opgavebog. 100 opgaver samlet og ordnet til brug for pigeskoler, borgerskoler og middelskoler af . . . H. 1. 2. opl. Kra.
 - Norske planter. En skoleflora med billeder og med en kortfattet plantelære. 2. utg. Kra. XIV, 162 s.
- 1898 Geologisk kart med beskrivelse over Kristiania by. Kra. VII, 86 s. (NGU 25).
- Norges geologiske undersøgelses udstilling i Bergen 1898. Kra. 83 s. (NGU 26).
 - Om øiegneisen i Formokampen, Gudbrandsdalen. (Skand. naturforsk. möte, 15, Sth. 1898. Förh., 218—21). Også i særtr.
- 1899 Om geologisk-agronomiske karter. (T. norske landbr. 6, 274—80). Også i særtr.
- 1900 Geometrisk opgavebog. 100 opgaver samlet og ordnet til brug for pigeskoler, borgerskoler og middelskoler af . . . H. 2. 2. opl. Kra.
- Glaciale plantefosiler. (Naturen, 24, 39—44).
 - Lidt om Aas-morænen. (T. norske landbr. 7, 12—20). Også i særtr.
 - Plan for jordartsundersøgelser og jordbundskarter. (T. norske landbr. 7, 558—69). Også i særtr.
 - Stipendieberetning om mineralogi, geologi og jordbundslære som undervisningsfag ved en del af udlandets høiere læreanstalter for landbrug og skogbrug. (NLH, 1898/99, 41—58). Også i særtr.
- 1901 Om jordbunden i Solør. (T. norske landbr. 8, 604—13). Også i særtr.
- Overskyvninger i den norske fjeldkjæde. (Naturen, 25, 145—52). Også i særtr.
- 1902 Fra Hardangervidden. III. (NGU 34. No. 2, s. 51—76). Også i særtr.
- Lærebog i geologi med mineralogi og bergartslære. Kra. 224 s.
 - Lærebog i mineralogi og petrografi. Kra. 103 s. Særtr. av Lærebog i geologi.
 - De nordiske lersorter og deres oprindelse. Foredrag. (Tekn. ugebl. 20, 166—68).
 - Om jordarternes klassifikation. Foredrag. (NLH, 1901/02, E. Tillæg. Norges landbrukshøiskoles skr. 1. 38 s.)
- 1903 Jordbundsundersøgelser i Rusland; indberetning fra en stipendiereise. (NLH, 1902/03, 124—31). Også i særtr.
- Om jordbunden i skogen. (Forstligt tidsskr. 2, 3—13, 35—50). Også i særtr.
 - Om oversiluren i Brumunddalen. (NGU 37. Nr. 2. 17 s.). Også i særtr.
- 1904 Et kort tilsvær til dr. J. Kiærs bemærkninger om oversiluren i Brumunddalen. (NGU 37. Nr. 8. 7 s.). Også i særtr.
- Norske planter. En skoleflora med billeder og med en kortfattet plantelære. 3. utg. Kra. 184 s.

- 1904 Om jordbundsforholdene i Norge; en kort oversigt. (T. norske landbr. 11, 319–32). Også i særtr.
- 1905 Det centrale Norges fjeldbygning. Kra. 595 s. (NGU 39). Doktoravh.
 — Om ra'ernes bygning. (NGU 43. Nr. 2. 20 s.). Også i særtr.
 — Om Selsmyrene og Lesjesandene. (NGU 43. I. 22 s.). Også i særtr.
 — Om skogjordbunden. (Fra Skogmødet paa Rena ... 1904. Samtlige afholdte foredrag. Udg. ved Hedemarkens amtsskogselskab, s. 20–29).
 — On the geology of Central Norge. A summary of a larger work: «Det centrale Norges fjeldbygning.» Kra. 27 s.
- 1906 Beretning fra ... om en stipendiereise i Jylland og Nordtyskland for at studere ahdannelse og nyere fremskridt paa jordbundslærens omraade. (Aarsberetn. ang. de off. foranstaltn. t. landbrugets fremme, 1905. III. Stipendieberetn., s. 14–24).
 — Kortfattet jordbundslære. Kra. 51 s. Særtr. av Liden lærebog i mineralogi.
 — Liden lærebog i mineralogi og geologi. Kra. 83 s. Særtr. av Om stenene og jordbunden.
 — Om stenene og jordbunden. Kortfattet lærebog i geologi og jordbundslære særlig for landbrugsskoler. Kra. 138 s.
- 1907 Istiden i Nordeuropa. (Naturen, 31, 194–210). Også i særtr.
 — Om jordbundens betydning i landbruget. Foredrag. (T. norske landbr. 14, 89–103). Også i særtr.
 — Om smaabrugsloven i England. (T. norske landbr. 14, 470–75). Utdrag av en beretning til Landbruksdep. om en stipendiereise i England høsten 1907. Også i særtr.
 — Pedologiens maal og midler. (T. norske landbr. 14, 225–38). Også i særtr.
- 1908 En amerikansk metode til bestemmelse av jordarters gjødningsbehov. (T. norske landbr. 15, 190–94).
 — Jordartsundersøkelse I. (T. norske landbr. 15, 496–504). Også i særtr.
 — Jæderens geologi. Kra. 160 s. (NGU 48).
 — Et par nye fossilfund. (Norsk geol. t. 1, nr. 10. 10 s.). Også i særtr.
- 1909 Agrogeologi. Beretning fra den 1ste Internationale agrogeologiske konferanse i Budapest 1909. Kra. 56 s. (Jordbundsutv. smaaskr. 3, NLH, 1908/09, D. Tillæg. Norges landbrukshøiskoles skr. Nr. 1).
 — Beretning fra ... om en stipendiereise til England for at studere engelske jordbundsforhold, forsøksresultater og metoder for jordens behandling og opdyrkning. (Aarsberetn. om de off. foranstaltn. t. landbrukets fremme. 1908. Stipendieberetn. s. 1–21). Også i særtr.
 — Die Bodenverhältnisse in Norwegen. (Conf. internat. agrogéol., 1. Budapest 1909. Comptes rendus, s. 115–22). Også i særtr.
 — Helleristning ved Frones i Ullensvang. (Naturen, 33, 82–84).
 — Jordartsundersøkelse II. (T. norske landbr. 16, 453–67). Også i særtr.
 — Norsk geologisk forenings historie og virksomhet til utgangen av 1909. Ved K. O. Bjørlykke og J. Schetelig. (Norsk geol. t. 1, nr. 13, 60 s.). Også i særtr.

- 1909 Om jordbund og jordartstyper. (I Otte foredrag fra gaardbrukerkurset ved Norges landbrukshøiskole . . . 1909, s. 5—13). Også i særtr.
- Om torvstrø og torvstrølag i de forskjellige amter samt om bruken av andre strømidler, gjødselblandinger og jordforbedringsmidler i Norge i 1908. Beretninger fra amtsagronomerne. [Utg. av K. O. Bjørlykke.] Kra. 119 s. (Jordbundsutv. smaaskr. 2).
 - Plan og veiledning for agronomiske jordartsundersøkelser. Kra. 13 s. (Jordbundsutv. smaaskr. 1, T. norske landbr. 16, 77—87).
 - Skogsaken. Noen «kritiske» bemerkninger. (T. skogbruk, 17, 6—13).
- 1910 «Fjeldproblemets» stilling i Norge og Sverige ved utgangen av 1909. (Norsk geol. t. 2, nr. 1, 20 s.). Også i særtr.
- Lærebog i geologi med mineralogi og bergartslære. 2. utg. Kra. 236 s.
 - Om kolloidstoffene og deres optræden i akerjorden. Efter docent F. Cornu. (Naturen, 34, 51—56).
- 1911 En «hardpan»-dannelse i Norge — i arid klima. (Norsk geol. t. 2, nr. 5, 12 s.).
- Skal der komme orden i vore økonomiske maalinge? En forestilling til Stortinget. Undertegnet av K. O. Bjørlykke m. fl. (T. norske utskiftn.-væsen, 4, 104—12).
 - Utrasningen ved Haga, nær Hougsund, Øvre Eker. (Tekn. ukebl. 29, 15—16). Også i særtr.
 - Über agrogeologische Kartierung. Sth. (Internat. agrogeol. Konf. 2, Sth. 1910. Verhandl., s. 290—96). Også i særtr.
- 1912 Liden lærebog i mineralogi og geologi. 2. opl. Kra. 83 s.
- Moderne jordbundsgranskning. Foredrag. Kra. 60 s. (Jordbundsutv. smaaskr. 5).
 - Norske planter; en skoleflora med billeder og med en kortfattet plantelære. 4. utg. Kra. XII, 112 s.
 - Om grytehol og pyttflatedannelse paa Romerike. Kra. 14 s. (Vidensk.selsk. i Kra. Skr. I. Mat.-naturv. klasse 1912. Nr. 4).
 - Om jordsmonnet. Kra. 1912. 112 spalter. Særtr. av Landbruksboken. Red.: N. Ødegaard, B. 1, sp. 1—107. Utgitt i 1919.
 - Om stenene og jordbunden. Kortfattet lærebog i geologi og jordbundslære særlig for landbrugsskoler. Med 123 billeder. 2. opl. Kra. 139 s.
 - En protest. (Ukeskr. landbruk, 2, 403).
- 1913 Fundet av en halshvirvel av moskusokse ved Ausberg i Indset. (Naturen, 37, 282—86).
- Jordbundsbeskrivelse og jordbundskartlægning. (T. norske landbr. 20, 231—33).
 - Norges kvartærgeologi; en oversigt. Med bidrag av O. Nordgaard. Kra. 269 s. (NGU 65).
 - Sandfuk og sandslit; en iagttagelse fra Kvitsanden ved Røros. (Naturen, 37, 80—87). Også i særtr. 7 s.
 - Undergrunden i Kristiania. (Tekn. ukebl. 31, 461—64).
- 1914 Havler og moræne, spredte træk om lagningsforholdene. (Norsk geol. t. 3, nr. 2, 24 s.). Også i særtr.

- 1914 Kalk og mergel. Forekomst og anvendelse i landbruget samt beretninger fra amtsagronomer om kalkspørsmålets stilling i de forskjellige landsdeler. Kra. 48 s. (Jordbundsutv. smaaskr. 7).
- Om undergrundsbanen og aarsaken til sprækkedannelsen i husene i Kristiania by. [I.] Kra. 110 s.
 - Om aarsakene til sprækkedannelse i husene i Kristiania by. (Tekn. ukebl. 32, 620—22).
- 1915 Syversrudbankingen og sprækkedannelsen i husene i Kristiania by som eksempler paa psykiske fænomener inden naturvidenskapen. (Naturen, 39, 57—62).
- Über frühere und gegenwärtige Bodenuntersuchungen in Norwegen. (Internat. Mitt. Bodenkunde, 5, 113—26). Også i særtr.
- 1916 Bemærkninger til Rekstads og Hansens personlige polemik. (Norsk geol. t. 3, nr. 10, s. 95—99).
- Jordbunden paa Romerike; tekst til jordbundskaart over øvre og midtre Romerike (kartbladet Nannestad). Kra. 112 s. (Jordbundsbeskr. 14).
- 1917 De geologiske forhold i Trysil og tilgrænsende trakter. (I Rena—Trysilbanen og Rena kanal. Utarb. ved den av herrederne nedsatte fælleskomite., s. 92—103).
- Jorddyrkning i Norge, specielt i aarene 1914 og 1915. Ved K. O. Bjørlykke og Ingv. Grande. Kra. 78 s. (Jordbundsutv. smaaskr. 9).
 - En ny Rudmadal. (I Rena—Trysilbanen og Rena kanal. Utarb. ved den av herrederne nedsatte fælleskomite, s. 104—07).
- 1918 Løssjord i Norge? (Skand. naturforsker møte, 16. Kra. 1916. Forh. s. 511—17). ● Også i særtr.
- Norges jordbundsprovinser og klimatiske hovedstrøk (Skand. naturforsker møte. 16. Kra. 1916, Forh., s. 518—26). Også i særtr.
 - Statens dyrtidsforanstaltning og nydyrkning av jord. (Norsk landm. bl. 37, 61—62).
- 1919 Innstilling fra den av Landbruksdepartementet under 13de september 1918 nedsatte komite til å fremkomme med forslag til plan ang. offentlige foranstaltninger til nydyrkningens fremme (Nydyrkningskomiteen). Ved K. O. Bjørlykke o. a. Kra. 203 s.
- Lærebok i geologi med mineralogi og bergartslære. 3. utg. Kra. 236 s.
 - Norske planter. En skoleflora med billeder og med kortfattet plantelære. 5. utg. Kra. XII, 112 s.
 - Nydyrkningskomiteens indstilling. (Nationen, nr. 208).
- 1920 Liten lærebok i mineralogi og geologi for ungdomsskoler, gymnasier og tekniske skoler. 3. opl. Kra. 80 s.
- Norges jordsmon. (Nordmandsforbundet, 73, 448—55).
 - Om stenene og jorden. Kortfattet lærebok i sten- og jordlære, særlig for landbruksskoler. 3. opl. Kra. 136 s.
- 1921 Jordartsklassifikation; utskillelse og beskrivelse av jordartstyper. (NJF Kongr. Kbh. 1921, s. 161—67, 183).
- Kalk fremfor alt. (Samvirke, 76, 208—10).

- 1921 Norske planter. En skoleflora med bilder og med kortfattet plantelære. 6. utg. Kra. XIV, 186 s.
- Om undergrundsbanen og aarsaken til sprækkedannelsen i husene i Kristiania by. II. Kra. 104 s.
 - Um steinane og jordi. Stuttmælt lærebok i stein- og jordlære serleg for jordbruksskular. Landsmålsutgåve ved Daniel Danielsen. Kra. 140 s.
 - Ønskekvisten. (Norsk landm. bl. 40, 67—69, 120—22).
- 1922 Nye undersøkelser om Kristianialeren. (Tekn. ukebl. 40, 306—07).
- Nyere retninger inden agrogeologien eller jordlæren. (T. norske landbr. 29, 201—11). Også i særtr.
 - Rapport over undersøkelser av 6 lerprøver fra Studenterlunden i Kristiania. (Uttalelse fra den av Arbeidsdepartementet den 18. februar d. å. i anledning av plan for «Undergrundsbanens fremføring til Studenterlunden» nedsatte kommission, s. 29—33).
 - Utsikt og plan for Statens jordundersøkelse. Kra. 40 s. (MNLH, 2, bilag, Jordunders. småskr. 11).
- 1923 Bidrag til spørsmålet om nomenklaturen og klassifikationen av jordarter og jordsmon i de nordiske lande. Kbh. 14 s. (Trykt som fortrykk av, men ikke opptatt i NJF. 1923).
- Forsøk paa inndeling av det norske jordsmon. (NJF Kongr., Göteb. 1923, s. 360—70). Også i særtr.
 - Statens järnvägars geotekniska kommissions slutbetänkande. Förste byråingeniör John Olssons imötegaelse. (Tekn. ukebl. 41, 344—45).
 - Utredning fra Bjørlykke av 8. december 1922 til Corneliusens skrivelse av 11. oktober 1922. (Corneliusen, Einar: Husbeskadigelsene i Kristiania IV. Bilag til Fellesinnlegg nr. 2, s. 32—47).
- 1924 Die Nomenklatur und Klassifikation der Bodentypen in Norwegen. (Comité internat. de pédol. 4. Comm. no. 13, s. 213—28).
- On soil survey, investigation and mapping in Norway. (Comité internat. de pédol. 5. Comm.: «Cartographie du sol», s. 147—56).
 - Typiske norske jordprofiler. (T. norske landbr. 31, 251—60). Også i særtr.
 - En vulkanrest ved Skaar i Greipstad, Vest-Agder. (Norsk geol. t. 7, 271—80).
 - Aarsberetning for Statens jordundersøkelse i 1923. (MNLH, 4, 104—08).
- 1925 Bureising på Jæren. (Tidens Tegn, 13. juni).
- Jordprofiler fra Østfold fylke. (NJF 7, 193—208).
- 1926 Beretning om Statens jordundersøkelse for årene 1924 og 1925. (MNLH, 6, 152—60). Også i særtr.
- Lerskred og Osloleren. (Tekn. ukebl. 44, 353—54).
 - Norges landbrukshøiskoles geologiske instituts samlinger 1900—1925. Oslo. 80 s. (Jordunders. småskr. 14).
 - De siste lerskred og deres aarsaker. (Tekn. ukebl. 44, 194—97).
 - Surhetsgraden hos norske jordarter. (T. norske landbr. 33, 70—79). Også i særtr.
 - Typische Bodenprofile in Norwegen. (Conf. internat. de pédol. 4, Rome 1924. Actes, s. 467—73). Også i særtr.

- 1927 Heimstadeløren og skolen. (Skole og samfund, 8, 1–6).
 — Hvordan Ullensaker blev til. Jord og jordsmonn. Plantevekstens innvandring. (I Ullensaker; en bygdebok. Utg. av en komite ved H. Nesten. B. 1, s. 17–53).
 — Jordarter og jordprofiler i Norge; en foreløbig oversikt. (MNLH, 7, 375–420, Jordunders. småskr. 15. 46 s.). Også i særtr.
 — Kort oversikt over Møre fylkes geologi. (T. f. Sunnmøre historielag. 16/17 (1925/26), 1–15) — Foredrag.
 — Nydyrkningsproblemet. (Ny jord, 14, 123–26).
- 1928 The big excursion. (Internat. Congr. of soil science, 1, Wash. 1927. Proc. and papers. vol. [5], 144–46). Også i særtr.
 — Bodenprofile aus Svalbard. (Soil res. 1, 96–108).
 — Fruktbar jord på forekomster av vulkanske basiske bergarter. (Tidens Tegn, 28. januar).
 — Internasjonal jordbunnsforskning og jordbunnskongressen i Washington D. C. 1927. (Naturen, 52, 50–62).
 — Jordprofiler fra Møre fylke. (NJF, 10, 49–67).
 — Die klimatischen Bodenregionen in Norwegen. (Internat. Congr. of soil science, 1, Wash. 1927. Proc. and papers, vol. [1], s. 285–300).
 — Om undergrunnsbanen og årsaken til sprekke-dannelsen i husene i Oslo. III. Oslo. 90 s. — Tillegg til «Om undergrunnsbanen III». 31 s.
 — Soil types and soil profiles in Norway. (Internat. Congr. of soil science, 1, Wash. 1927. Proc. and papers, vol. [4], s. 223–69).
- 1929 Direktør Joh. L. Hirsch. (I Joh. L. Hirsch. Minneskrift. 1843–1923, s. 12–23).
 — Jordbunnsundersøkelsene og våre dyrkningsvidder. (Norsk landm. bl. 48, 195–96).
 — Landbrukshøiskolens grunnleggelse. (I Joh. L. Hirsch. Minneskrift. 1843–1923, s. 36–42).
 — Liten skoleflora. Oslo. XII, 130 s.
 — Principerne for jordartsstudiet og den agrogeologiske kartlegning i Norge. (NJF Kongr. 4, Helsingf. 1929, s. 314–17).
- 1930 Die Boden Norwegens. (Die Ernährung der Pflanze, 26, 291–97).
 — Bodenprofile aus Svalbard. (Bodenkundliche Forschungen I, Nr. 2, s. 96–97. Beiheft zu den Mitt. d. internat. Bodenkundl. Gesellsch.).
 — Jorden i Ås. Av K. O. Bjørlykke og Aasulv Løddesøl. (MNLH, 10, 267–352, Jordbunnsbeskr. 26. 80 s.).
 — Jordprofiler fra det centrale Norge. (NJF, 11/12, 449–77).
- 1931 Om Norges jordsmonn. (Naturen, 55, 370–84, Norsk geol. t. 12, 89–116).
- 1932 Evjejorden på Vestlandet. Kan man anvende malet gråsten til gjødsel? (Samvirke, 27, 282–30).
 — Jordforskning og jorddyrkning; geologiske opdagelser. Tre foredrag. Oslo. 48 s. (Norges landbrukshøiskoles høiskolelag. Skr. 2).
 — Norske jordarter I. [Kvabben i Østerdalen]. (Samvirke, 27, 137–38).
 — Norske jordarter II. Koppjorden i Solør. (Samvirke, 27, 153–54).
 — Norske jordarter III. Mjelen på Romerike. (Samvirke, 27, 167–68).

- 1932 Norske jordarter IV. Mojord eller mjele i Gudbrandsdalen. (Samvirke, 27, 185—86).
- De norske jordbunnsundersøkelser og deres resultater. (T. norske landbr. 39, 146—56). Også i særtr.
 - Ønskekvisten for svensk videnskapelig domstol. (Samvirke, 27, 212—13).
- 1933 Hirschfondet ved Norges landbrukshøiskole; 25-årsberetning. Oslo. (Norges landbrukshøiskoles høiskolelags skr. 3, s. 1—46).
- Jordarter og jordsmonn i Østfold fylke. Oslo. 106 s. (Det norske vidensk.-akad. i Oslo. Skr. I, Mat.-naturv. klasse, 1933, nr. 3).
 - Jordsmonnprofiler av myrjord. (Medd. norske myrselsk. 37, 71—74, 82—87).
 - Kalkingsspørsmålet under ny synsvinkel I. Kalk og mergel. (Samvirke, 28, 125—26).
 - Kalkingsspørsmålet under ny synsvinkel II. Jordens kalktrang. (Samvirke, 28, 139—40).
 - Nydyrkingens planleggelse. (Ny jord, 20, 19—23).
- 1934 Jordbunnen på Apelsvoll, Selskapet for Norges Vels beiteforsøksgård. (T. norske landbr. 47, 53—57).
- Jordbunnen på forsøksgården Holt. (T. norske landbr. 47, 213—15).
 - Jordbunnen på Frogner småbruksskole ved Skien. (Samvirke, 29, 176—77).
 - Jordbunnen på Skansgården landbruksskole pr. Kongsvinger. (Samvirke, 29, 121—23).
 - Jordbunnen på Statens småbrukslærerskole Sem pr. Hvalstad. (Samvirke, 29, 243, 246).
 - Jordbunnen på Storsteigen landbruksskole ved Alvdal st., Østerdalen. (Samvirke, 29, 75).
 - Jordbunnen på Vågønes forsøksgård. (T. norske landbr. 47, 159—62).
 - Norske planter. En skoleflora med bilder og med kortfattet plantelære. 7. utg. Oslo. XIV, 197 s.
 - Om kartlegging av jordarter og jordsmonn. (T. norske landbr. 47, 288—95).
- 1935 Jordbunnen på Norges forsøks- og landbruksskolegårder. Oslo. 144 s. (Norges landbrukshøiskoles høiskolelag. Skr. 5, Norsk geol. t. 15, 123—266).
- Litt om «Starane» i Romedal og forekomsten av «bryggestener». (Medd. norske myrselsk. 33, 166—68).
 - Om kartlegging av jordarter og jordsmonn. (NJF Kongr. 5, Kbh. 1935. s. 352—58).
 - Om stenene og jordbunnen; kortfattet lærebok i sten- og jordbunns-lære. 4. rev. oppl. Oslo. 2 bl. 134 s.
 - Oversikt over pedologiens nuværende stilling og dens forhold til geologien. Foredrag. (Norsk geol. t. 15, 312—13).
 - Tilbakeblikk på foreningens stiftelse og virksomhet i de forløpne 30 år. Foredrag. (Norsk geol. t. 15, 308—10).

- 1936 Litt om fjell og jord i Sande prestegjeld. Aalesund. (Norges landbruks-
høiskoles høiskolelag skr. 6, s. 1—16). Særtr. av «Soga um Sande og
Rovde». Utg. av Sande og Rovde søgenemnd ved Jakob M. Bjørlykke
og Olav Liset. B. 1, s. 11—25.
- Professor Jacob Schetelig. Nekrolog. (Norsk geol. t. 16, 45—49).
- 1937 Om et oversiktskart over de løse jordlag i Norge. (Norsk geol. t. 17,
61—64).
- Om jordbunnen i Pasvikdalen, Statens bureisningsfelt. (T. norske landbr.
44, 285—303).
- 1938 Jordbunnen i Murudalen og tilgrensende strøk (Slangen, Heidal).
(T. norske landbr. 45, 40—47).
- Mineralogi og geologi. En liten lærebok for ungdomsskoler, gymnasier
og tekniske skoler. 4. rev.oppl. Oslo. 2 bl. 80 s.
- 1939 Jordsmonnets bedømmelse efter kalkinnhold og type. (T. norske landbr.
46, 264—79).
- 1940 Bergmester Thomas Georg Münster. Minnetale. (Norsk geol. t. 19,
297—99).
- Norske planter. En skoleflora med bilder og med en kortfattet plante-
lære. 8. utg. Oslo. XIV, 198 s.
- Utsyn over Norges jord og jordsmonn. Med oversiktskarter av jord-
bunnsforholdene i Norge i to blader: Sør-Norge og Nord-Norge.
Målestokk 1 : 2 000 000. Oslo. 235 s. (NGU 156).
- 1941 Lærebog i geologi med mineralogi og bergartslære. 4. utg. ved Harald
Bjørlykke. Oslo. 263 s.
- 1942 Norges jord og jordsmonn. (Norsk jord, 2, nr. 11, s. 7—23).
- Norges jordbunnsprovinser. (Norsk jord, 2, nr. 21, s. 9—10).
- Norges naturlige jordbruksområder. (Norsk jord, 2, nr. 24, s. 6, 18).
- 1943 Norges klimatiske jordbunnsregioner; klimaets innflytelse på jords-
monnet. (Norsk jord, 3, nr. 8, s. 5, 19).
- Oversiktskart over jordbunnsforholdene i Norge. (Norsk jord, 3, nr.
11, s. 8).
- Trekk fra mitt samvær med bondehøvdingen Joh. L. Hirsch; til minne
om 100 årsdagen for hans fødsel 31. desember 1943. (Norsk jord,
3, nr. 24, s. 10—11, 19).
- 1946 Om stenene og jordbunden. 5. rev. oppl. Rev. av Harald Bjørlykke.
Oslo. 2 bl. 137 s.
- 1952 Norske planter. Skoleflora med bilder og en kortfattet plantelære. 9. utg.
Oslo. XVI, 198 s.
- 1956 Norske planter. Skoleflora med 363 illustrasjoner og en kortfattet
plantelære. 10. utg. Oslo. XVI, 198 s.
- 1958 Norske planter. Skoleflora med 363 illustrasjoner og en kortfattet
plantelære. 11. utg. Oslo. XVI, 198 s.